

SAMOUPRAVA

GLASILO ŽUPANSKE ZVEZE V LJUBLJANI

Štev. 9

September 1933

Leto I

R. M.

Zakon o upravnem postopku

(Nadaljevanje)

Razveljavljenje in izprememba odločbe izven pritožbe.

Razveljavljenje in izpremembo odločbe je mogoče doseči razen po pritožbi in ugovoru (§ 111.) še na več drugih načinov. K njim spadata pred vsem postavitvev v prejšnji stan in obnova postopanja kot izredni pravni sredstvi. Razen njih pa pozna ZUP še nekaj posebej določenih primerov, v katerih je tak korak mogoč.

Postavitvev v prejšnji stan omogoča stranki, da odvrne od sebe škodo, ki ji je nastala vsled tega, ker je zamudila kakšno pravno dejanje, n. pr. ker je kljub pravnoveljavnemu pozivu izostala od razprave, ki se je nato izvršila brez nje, ker je morebiti zamudila rok za pritožbo itd. To morejo doseči stranke s tem, da izposlušujejo od oblasti odločbo, da se postopanje vrne v ono stanje, ki je bilo tedaj, ko so zamudile pravno dejanje, vse ono, kar se je zgodilo v postopanju po tem trenutku, pa da se smatra kot da bi se ne zgodilo. V gornjih primerih bi se tedaj začelo postopanje od trenutka, ko se je imela izvršiti razprava ozir. bi se stranki zopet dala možnost, da vloži pritožbo.

Pogoji, ob katerih se dovoli postavitvev v prejšnji stan, so: 1. da zadenejo stranko kakšne škodljive pravne posledice, 2. da stranka verjetno izkaže, da je opustila pravno dejanje le zato, ker jo je zadržal kakšen nenadejan ali nezogiben dogodek, n. pr. ker je nenadno obolela, na potu k oblasti ponesrečila in sl., ali pa zato, ker ji je bil dan napačni pravni pouk, da zoper odločbo ni dopustno pravno sredstvo (pritožba itd.), 3. da stranka, če je zamudila kakšen rok, opravi zamujeno dejanje, n. pr. vloži pritožbo in 4. da stavi predlog, da se postavitvev v prejšnji stan dovoli, v roku, ki je predpisan v § 125.

Predlog se mora vložiti pri oblastvu, ki je v dofitni stvari odločilo v prvi stopnji.

Obnova postopanja gre za tem, da se 1. razveljavi pravnomočna odločba v celoti ali deloma, 2. izvrši novo postopanje v zadevi in nato 3. izda nova odločba.

Obnovo more zahtevati stranka, more jo pa odrediti tudi oblastvo samo, kadar so prizadeti javni interesi, in sicer v obeh primerih ob sledečih pogojih:

1. da je odločba postala pravnomočna, t. j. da proti njej ni več mogoče vložiti pritožbe, ugovora itd.,

2. da obstoji zakonit razlog za obnovo in da se to verjetno izkaže. Ti razlogi so izčrpno našteji v § 128. ZUP.

3. da se stavi predlog v roku, določenem v § 129.

Predlog se vložiti pri oblastvu, ki je izdalo odločbo v prvi stopnji, odločba pa o njem oblastvo, ki je izdalo odločbo v zadnji stopnji; če ni bilo pritožbe in sl., bo tedaj to zadnje oblastvo identično s prvostopnim oblastvom.

Če se obnova dovoli, se obstoječa pravnomočna odločba ne sme izvršiti, postopanje pa se obnovi, kakor je pač glede na pojedine razloge §-a 128. potrebno, ali v celoti ali deloma in nato izda nova odločba. S to novo odločbo se obenem odloči o usodi prve, pravnomočno postale odločbe, ki se more ali pustiti v veljavi, ali izpremeniti ali ukiniti, kakor to zahteva rezultat obnovljenega postopanja.

Posebni primeri razveljavljenja in izpreminjanja odločbe so sledeči:

1. Že pravnomočna odločba se sme razveljaviti ali izpremeniti, če so s tem zadovoljne one stranke, ki so z odločbo pridobile kakšno pravico. Stranke pa nimajo pravice, zahtevati tega koraka, ker so mogle že prej proti odločbi uporabiti zakonita redna in izredna pravna sredstva.

Odločbo razveljavi ali izpremeni ono oblastvo, ki jo je izdalo, če bi se tudi zadeva pozneje obravnavala v višjih instancah; pogoj pa je, da se razveljavljenje in izprememba vršita v zakonitih mejah.

2. Brez pristanka oseb, ki so dobile z odločbo pravice, in celo proti njihovi volji se more odločba razveljaviti ali izpremeniti po § 134., kadar je to potrebno iz posebno važnih javnih ozirrov, če je potrebno odvrniti nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za državno varnost, za javni mir in red, za javno varnost in moralo ali za narodno gospodarstvo. Ker gre tu za važen poseg

v pridobljene pravice, omejuje zakon ta korak na primere, v katerih je potreba neizogibna in nevarnost silna, razen tega pa določa, da se kar najbolj varujejo pridobljene pravice, torej da se razveljavljenje in izprememba omejita na najnujnejšo mero. Stranka, ki se ji uničijo pridobljene pravice, more tekom enega leta staviti pri upravnem sodišču zahtevo, da ji določi odškodnino.

O razveljavljenju in izpremembi odločbe v teh primerih odloča ono oblastvo, ki je za zadevo pristojno in sicer v najvišji stopnji, po sedanjem stanju torej navadno drugostopno oblastvo. V občinskih zadevah na deželi bo to sedaj sresko načelstvo.

3. Zadnji primer razveljavljenja in izpremembe pravnomočne odločbe je primer ničnosti odločbe po § 135. Odločba je nična t. j. takšna, ki obstoji samo na videz, v resnici pa je neveljavna, če sta jo izdala oblastvo ali organ, ki bi jo v nobenem primeru ne smela izdati, n. pr. če bi kakšna podeželska občina izdala obrtno pravico ali če bi občinski sluga izdal odločbo o domovinstvu. Dalje bi bila odločba nična, če bi njena izvršitev povzročila zločinstvo ali pregrešek in končno, če vsebuje takšen pogrešek, vsled katerega je po izrecni zakoniti določbi nična. Takšni primeri so zelo redki in je ta omejitev za upravna oblastva dostikrat neprijetna, ker jim jemlje možnost uničiti odločbe, ki so nemogoče ali nevzdržne, pa jih ni mogoče na drug način spraviti s sveta. Zelo važno je zato tolmačenje določbe §-a 135, tč. 3, ki ga je osvojil državni svet v odločbi od 30. septembra 1932, št. 30.253, objavljeni v Službenem listu pod št. 760/96 iz l. 1932. Po tej odločbi je uporabiti določilo § 135, tč. 3), če se da komu pravica ali pooblastitev v domnevi, da so izpolnjeni vsi pogoji, ki se izrecno zahtevajo za pridobitev te pravice ali pooblastitve, pa se naknadno ugotovi, da takih po zakonu določenih pogojev ni. Ta nedostatek izrecno predpisanih pogojev je treba smatrati za pogrešek, ki povzroča ničnost po tej zakoniti odredbi.

Za razveljavljenje in izpremembo odločbe vsled ničnosti je pristojno nadzorno oblastvo nad onim, ki je odločbo izdalo, torej vsako ono oblastvo, ki ima po organizacijskem ustroju pravico nadzorovati nižja oblastva. Ni tedaj treba, da bi bilo nadzorno oblastvo neposredno višje od onega, katerega odločbo je treba uničiti, ali da bi bilo samo instanca. Občinske nične odločbe morejo po tem uničiti nele sreska načelstva, ampak tudi banska uprava in ministrstvo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Dr. A. Š.

Novi zakon o občinah

(Nadaljevanje)

Med samoupravne posle šteje zakon vse one, ki se tičejo interesov občinske zajednice in se nanašajo na gospodarski, kulturni in socialni napredek v občini. V podrobnem so to naslednji posli:

1. skrb za gospodarski napredek v občini: pospeševanje poljedelstva in živinoreje, vinogradništva, sadjarstva, ribarstva, trgovine, obrti in industrije, tujskega prometa itd. potom ustanavljanja in podpiranja zadružništva, nabave plemenske živine, semen, gnojil itd., uravnavanje potokov in hudournikov, naprave parkov in igrišč itd.;

2. skrb za kulturni napredek v občini: graditev šol, ustanavljanje knjižnic in čitalnic, gospodarskih in gospodinjskih tečajev, analfabetskih tečajev, prosvetnih društev, prirejanje prosvetnih predavanj itd.;

3. skrb za socialni napredek v občini: vzdrževanje in podpiranje ubogih, vzgoja siromašne in zanemarjene dece, ustanavljanje, vzdrževanje in podpiranje ubožnic, hiralnic in sirotišnic, podpiranje brezposelnih, gradnja in vzdrževanje delavskih in uradniških stanovanj, oskrba z življenskimi potrebščinami itd.;

4. skrb za javno zdravje v občini: ustanavljanje, vzdrževanje in podpiranje zdravstvenih zavodov, oskrba z zdravo pitno vodo, graditev klavnic, kopališč, pospeševanje gradnje zdravih stanovanj, kanalizacija, vzdrževanje zdravniške in babiške službe itd., in

5. skrb za promet v občini z grajenjem in vzdrževanjem javnih cest, potov, mostov, tlakovanjem in razsvetljava cest itd.

Da more občina te posle, ki jih skupaj imenujemo tudi občinsko skrbstvo, sploh opravljati, so ji potrebna finančna sredstva, ki jih dobiva kot lasten dohodek iz svoje imovine in kot davek od svojih članov. Zato spada sem:

6. občinsko gospodarstvo, t. j. sklepanje proračuna, razpolaganje z občinskimi davščinami, najemanje posojil, nakupi, prodaje in zakupodaje, ustanavljanje občinskih podjetij itd.

Kakor vidimo iz tega, je samoupravni delokrog občine precej širok. Gornje podrobno naštevanje poslov pa še ni popolno (faksativno); kajti zakon pravi, da spadajo v delokrog občine zlasti omenjeni posli. V splošnem se more reči, da se sme občina udejestvovati povsod, kjer zahtevajo to udejestvovanje inte-

resi njenih članov in kjer ni z zakonom izrecno izključena, bodisi da so izvestni posli izrecno poverjeni drugim (višjim ali specialnim) upravnim edinicam, ali da je občini delovanje na izvestnem polju posebej zabranjeno.

Na drugi strani se zopet ne da trditi, da bi občina morala vse zgoraj našteje posle opravljati. Zakaj zakon zahteva le, da jih vrši v potrebnem obsegu. Obseg in tudi vrsta posla samega je odvisna od dejanske potrebe, a pač tudi od finančnih sredstev. Zato ne bo moglo nadzorno oblastvo smatrati za zanemarjanje izvestnega samoupravnega posla in s silo odrejatj njega izvršitev, ako bi ta šla preko finančnih moči občanov.

Končno ima občina tudi pravico svobodne izjave mnenja v resolucijah, peticijah in opozoritvah v zakonito dovoljeni obliki in s stvarno omejitvijo na varovanje skupnih interesov občanov.

Samoupravno delovanje občine je omejeno z določbami o nadzoru nad občino. Nekateri njeni ukrepi so potrebni odobritve nadzorne oblasti. Pri odločanju o pritožbah proti sklepom občinskega odbora zakon ne omejuje državnega nadzornega oblastva na presojo zakonitosti sklepa; nadzorno oblastvo sme torej odločati tudi o njegovi primernosti. Sicer pa je proti sklepom splošnega značaja (n. pr. o gradbi občinskih naprav, o posojilih, o uvedbi davščin) dopustno samo izpodbijanje zakonitosti sklepa, ne pa tudi njegove primernosti, kljub temu, da utegne tudi s takim sklepom biti prizadet neposredni osebni interes poedinca. Čisto jasna ta stvar ni, ker bo vsekakor treba vpoštevatj tudi načelna določila zakona o občem upravnem postopku in zakona o upravnih sodiščih in državnem svetu.

Končno more ban občini odrediti izvršitev izvestnega samoupravnega posla, o katerem smatra, da ga je občina zanemarila. Proti taki odredbi se more občina pritožitj samo do ministrstva.

Med državne posle občine šteje zakon krajevno policijo, kolikor je ne vrši država sama, ter krajevne posle iz raznih gran državne uprave, ki so občini poverjeni po zakonu in zakonitih odredbah državnih oblastev in ki jih vrši ta po navodilih teh oblastev. Glede pravic in dolžnosti, ki jih ima občina v teh poslih, velja isto, kar je rečeno zgoraj za prenešeni delokrog občine. Državni posli, pri katerih rabi država sodelovanje občine, so tako raznoliki, da jih ne moremo tu vseh našteati. Navedemo le glavne skupine.

1. Krajevna policija, t. j. ono delovanje občine, ki ima namen odvrčati opasnosti, ki nastopajo v mejah izvestnega ožjega ozemlja (občine ali kraja) in ki zadevajo neposredno to

ožjo zajednico. Tu ne gre za pozitivno, ustvarjajoče delovanje kakor zgoraj v samoupravnih poslih, temveč za negativno, odvrtačo in preprečujoče delovanje, naperjeno proti takemu ravnanju prebivalcev, ki ogroža varnost in procvit zajednice. Te posle opravlja občina z abstraktnimi, za vse slučaje, ki bi se pripetili, veljavnimi normami (uredbami), in s konkretnimi prepovedmi in zapovedmi, z opazovanjem izvrševanja teh norm, ter s kaznimi in neposredno silo. Imeti mora za vse to potrebne lastne naprave (zapore itd.) in varnostne organe, ki jih mora vzdrževati iz lastnih sredstev. — Zakon našteva nekaj poslov krajevne policije, ki jih moremo grupirati v naslednje skupine:

a) varnostna policija: skrb za varnost življenja in imetja in za mir in red v občini (nadzorovanje sumljivih oseb, potepuhov, beračev, tujcev, javnih lokalov itd.);

b) prometna (cestna) policija: skrb za varnost prometa na javnih cestah in drugih komunikacijah;

c) zdravstvena policija: skrb za dobro zdravstveno stanje v občini z odvrtačanjem nalezljivih bolezni, nadzorovanjem proizvodnje in trgovine živil itd.;

č) npravstvena policija: skrb za moralo v občini (nadzorovanje prenočišč in zabavišč, tujcev, poslov itd.);

d) gradbena policija: pažnja na gradbeno delovanje v občini z varnostne, zdravstvene in estetske strani, odvrtačanje nevarnosti požarov in drugih elementarnih nezgod itd.;

e) tržna policija: pažnja na red na trgih in sejnih z varnostne in zdravstvene strani, pažnja na mero in vago itd.;

f) poljska policija: skrb za red na paši in polju, odvrtačanje poškodb poljščine itd.

S tem seveda obširni krog krajevne policije še ni izčrpan. Zakon pravi, da spadajo v krajevno policijo p o s e b n o navedeni posli. K vsakemu pozitivnemu skrbstvenemu delovanju spada tudi njegova negativna, policijska stran, ki naj prepreči obrezuspešenje v javno korist napravljenih ukrepov občine. O uredbodajni oblasti občine pa bomo govorili še pozneje.

2. Dočim ima občina v krajevni policiji še veliko samostojnosti, je ta v ostalih državnih poslih malenkostna. Sem spada, da navedemo samo glavne skupine:

a) sodelovanje občine pri evidenci prebivalstva (ljudsko štetje, numeracija hiš, obeleževanje hiš in krajev z napisnimi tablami, izvrševanje zglaševalnih predpisov), dalje sodelovanje pri volitvah v občinsko, banovinsko in skupščinsko zastopstvo itd.;

b) sodelovanje pri upravi vojske in mornarice;

c) sodelovanje pri državni zdravstveni upravi po deloma še vedno veljavnem občem sanitetnem zakonu z dne 30. aprila 1870 in po drugih zakonih;

č) sodelovanje z državo pri njenem delu za splošni gospodarski napredek (izvrševanje predpisov o vodnem pravu, šumarstvu, lovu, ribolovu, kmetijstvu, obrti, socialnem zavarovanju itd.);

d) sodelovanje v stvarih davčne, sodne, prosvetne in železniške uprave.

Občini more država naložiti še nadaljne posle iz raznih gran svoje komplicirane uprave, toda samo z zakonom ali z uredbo, odnosno odredbo na podlagi zakonitega pooblastila. Obenem pa mora država poskrbeti za kritje stroškov, ki občini s temi novimi posli rastejo. Proti previsoki obremenitvi je občina s tem določilom zaščitena.

3. Končno je treba k državnim poslom občine prišteti še skrb za poštni promet, ako v občini ni državnega poštnega urada. Za občine Dravske banovine to breme — vsaj zaenkrat — ne prihaja v poštev, ker ima pošta povsod lastne (državne ali pogodbene) urade.

(Nadaljevanje prihodnjč.)

A. R-k.

Občinske takse

(Nadaljevanje)

Skoro dnevno se opaža, da je pri nekaterih občinah Dravske banovine že samoobsebi umevno, da pobirajo občinske takse n. pr. tudi za izdane domovnice, ki jih občine izdajajo svojim občinskim domačinom na podlagi tozadevnih predpisov domovinskega zakona, dalje za izdane poselske knjižice, ki se izdajajo po predpisih poselskih redov, in za poslovne — preje delavske — knjižice, ki jih od dne 9. marca 1932 v smislu tozadevnih določil našega novega obrtnega zakona morajo izdajati tudi politične občine upravičenim rokodelskim pomočnikom.

Za pobiranje občinskih taks in celo v poljubni višini za izdane domovinske liste, poselske knjižice ter poslovne knjižice nimajo občine sploh nikake zakonite podlage, ker so vse navedene osebne listine državljanov po občinsko-taksonih uredbah izrečno oproščene vseh občinskih taks.

Pri izdaji domovinskega lista smejo politične občine poleg državnega koleka Din 20, ki se mora prilepiti na domovnico, pobirati le nabavni strošek za tiskovino, n. pr. Din 1; pri izdaji poselske knjižice pa nabavni strošek v znesku Din 5 ter za kolek Din 10,

katerega občinski urad prilepi na knjižico. Za izdajo poslovnih — preje delavskih — knjižic, katere knjižice so proste vsake državne kolkovine, je pa pobirati sploh samo nabavni strošek za knjižico v znesku Din 10.

Dalje predpisujeta občinsko-takсни uredbi takso za odobritev parcelacijskega načrta v znesku od 30—200 Din ter za določitev stavbne črte in nivela, ako se izvrši ločeno od stavbnega dovoljenja, znesek od 20—250 Din.

Za samo stavbno dovoljenje pri novih zgradbah morejo občine pobirati občinsko takso od 30—150 Din, dočim dovoljujeta navedeni uredbi občinsko takso pri prezidavah ali bistvenih popravah ali preuredbah zgradb v znesku od 10—100 Din, za dovolitev stanovanja in vporabe pa takso od 5 do 30 Din.

V primerih, da se morajo radi elementarnih neizgod po ujmah, požarih, vojnah, povodnjih in potresih graditi nove stavbe ali prenavljati stare, so te stavbe in prezidave proste vseh občinskih taks.

Za ogled eno- ali manj kot enonadstropne zgradbe je občinska taksa od 20—100 Din, dvonadstropne zgradbe od 100 do 300 Din in tri- ali večnadstropne zgradbe pa od 200—500 Din.

Po obeh tarifah uredb o pobiranju občinskih taks smejo nadalje pobirati občine za vročitev vabil ali drugih uradnih spisov v kraju občinskega urada takso od 0'50—2'50 Din za kos, pri oddaljenosti nad 4 km od uradnega sedeža pa znesek od 1—3 Din; v ubožnih zadevah pa občine te takse sploh ne smejo pobirati.

Enako so proste vseh občinskih taks vse vročitve, ki jih morajo izvrševati občine v javnih zadevah na zahtevo drugih oblasti, uradov in občin.

Za vsak razglas, nabit na občinski deski ali v občini javno razglašen na običajni način, pa znaša občinska taksa od 2—5 Din.

Za prostovoljno dražbo premičnin ali za prostovoljno zakupodajo nepremičnin v kraju uradnega sedeža ali v okrožju 4 km od uradnega sedeža more občina pobirati 2 % izkupička ali zakupnine, najmanj pa za vsakega pol dneva od 10—25 Din občinske takse ter za vsake 4 km nadaljnje razdalje 10 Din več od vsakega pol dneva; za izklicevalca, ki vrši službo na sedežu županstva ali v okrožju 4 km. pa občinsko takso od 5—20 Din.

Dalje morejo občine Dravske banovine pobirati občinske takse za izdajo spričeval, uradnih izjav ter uradnih potrdil v znesku od 1—5 Din.

Za uradni prepis sejnega zapisnika, občinskih računov, proračunov ali uradnih spisov smejo občine pobirati občinsko takso in sicer za vsako celo ali načeto stran izgotovljenega prepisa od 2—5 Din.

Za prireditve vsakomur pristopnih javnih plesnih zabav je pobirati za vsak dan občinsko takso od 20—100 Din ter za vsakega godca še posebno takso od 2—5 Din.

Za gostilne in kavarne, ki so odprte čez policijsko uro, znaša občinska taksa za vsako noč od 40—150 Din; ako pa gostilne ali kavarne ne prekoračijo policijske ure za tri ure, pa morejo občine zahtevati občinsko takso v izmeri od 10—25 Din za vsako uro.

Za tombolo, kegljanje ali streljanje na dobitke in za vsako igro na dobitke je občinska taksa od 10—150 Din,

za tekmovalno vožnjo ali jahanje pa od 25—100 Din.

Za prireditve umetnega ognja, bakljade ali javne zabavne obhode v preobleki je občinska taksa od 50—100 Din,

za slovesno svatbeno praznovanje pa od 50—500 Din.*

Dalje smejo politične občine pobirati občinsko takso od 50 do 200 Din za vsako koledarsko leto od godbenih avtomatov, gramofonov, orkestrionov, električnih klavirjev itd., ki se vporabljajo v javnih lokalih.

Za predstave v gledališčih, cirkusih in varijetejih ter za koncerte je za vsako predstavo, oziroma prireditve občinska taksa od 10—100 Din.

Za predstave menažerij, dalje vrtiljakov, strelišč, panoram, gugalnic in marijonetnih gledališč, akrobatov, brzotekov, čarodejev itd. ter za predstave z električnimi in elektrotehničnimi aparati (kinematografi) in za vse enake prireditve znaša dnevna občinska taksa od 20—300 Din.

Za izdajo živinskega potnega lista pa morejo pobirati občine poleg nabavnih stroškov za fiskovino in kolek, neglede na število živinčet, občinsko takso od 1—5 Din.

Za izvedeniški ogled vsake živali, kateri ogled se izvrši pred izdajo živinskega potnega lista, je pobirati za vsako veliko žival od 1—4 Din, za vsako malo žival pa od 0,50—2,— Din občinske takse.

V primeru, da se obenem ogleda več živinčet enega in istega posestnika, ne sme ogledna pristojbina presegati desetkratne, za ogled cele čede, t. j. najmanj 30 glav enake vrste živali, last enega in istega posestnika, pa ne dvajsetkratne pristojbine, ki je dovoljena za ogled posamezne živali enake vrste.

Za živinski in mestni ogled smejo občine pobirati za vsako veliko žival, t. j. za konje, vole, krave, telice, bike in svinje, občinsko takso od 2—10 Din, za vsako malo žival pa od 1—4 Din.

Končno pobirajo vse politične občine Dravske banovine ob-

* To takso smejo pa pobirati le občine iz bivše ljubljanske oblasti. (Opomba uredništva.)

činsko takso za ogled mrliča, in sicer v kraju uradnega sedeža mrliškega oglednika ali v okrožju 4 km od njegovega uradnega sedeža v znesku od 2—5 Din ter za vsake 4 km nadaljnje razdalje po 5 Din več.

Vse navedene in pobrane občinske takse se stekajo v blagajno občine, ki takse pobere.

S sklepom občinskega sveta, oziroma občinskega odbora, smejo vse občine Dravske banovine delni ali celotni dohodek od zakonitim potom pobranih občinskih taks porabiti za kritje občinskih ubožnih stroškov.

Občinske takse, pobrane od lastnikov gostiln in kavarn radi obrtovanja po policijski uri, dalje takse, pobrane za prireditve plesnih zabav, in končno takse, pobrane za slovesno praznovanje svatb, se pa morajo po določenih uredb o pobiranju občinskih taks vselej in brezpogojno zaračunati in porabiti za občinski ubožni sklad.

Takse pa, ki jih občine, ležeče na teritoriju bivše Ljubljanske oblasti, poberejo za izklicevalca pri prostovoljnih dražbah premičnin itd., dalje za izdajo živinskih potnih listov ali izvedeniški ogled živali, za živinski in mesni ogled ter končno za ogled mrličev, se smejo na podlagi predhodnega tozadevnega sklepa občinskega sveta, oziroma odbora v posameznih primerih prepustiti uradujočemu organu kot plačilo.

Politične občine Dravske banovine, katerim je bilo po kraljevi banski upravi v Ljubljani ali bivšem oblastnem odboru v Ljubljani ali Mariboru na podlagi zgoraj navedenih uredb brez omejitve že dovoljeno pobirati naštete občinske takse, smejo samoobsebi umevno že dovoljene takse pobirati tudi nadalje kot doslej.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: V naši občini postavlja oddelek obmejne čete stražnice. Poveljnik oddelka se je obrnil na občino s prošnjo, naj bi občina priskrbela brezplačno prevozna sredstva za gramoz in pesek, ki je pri postavljanju stražnic potreben. Ali je občina dolžna brezplačno to storiti?

Odgovor: Ne obstoja nikak zakoniti predpis, ki bi nalagal občini dolžnost, da priskrbi brezplačno prevozna sredstva v navedeno svrhu. Pač pa je zapoved domoljubja in državljske zavesti, da pomagajo obmejne občine in njih prebivalstvo, kolikor je v njih moči v vsakem oziru obmejnim četam, ki opravljajo z veliko požrtvovalnostjo svojo težko službo na mejah v korist naroda in države.

Vprašanje: Krajevni šolski odbor mora izvršiti nekatere prepise v zemljiški knjigi. Prosimo pojasnila, ali ga lahko v tem slučaju zastopa državno pravobranilstvo?

Odgovor: Da! Državno pravobranilstvo je namreč po zakonu poklicano, da zastopa tudi šolske občine v njihovih pravnih poslih.

Vprašanje: Naša občina ima dovoljenje, da sme v letu 1933 pobirati občinsko trošarino po Din 100— od 100 l vina. Občina kakor tudi gostilničarji

bi se radi domenili za pavšalirano plačevanje občinske trošarine. Prosimo pojasnila, ali je to mogoče.

Odgovor: Da! Občina se more dogovoriti na podlagi predhodnega sklepa občinskega odbora z gostilničarji za pavšalirano plačevanje občinske trošarine. S posameznim gostilničarjem pa naj sklene pismeno pogodbo, ki naj se glasi nekako tako-le:

»Občina Hrastinje je sklenila danes z g. Zoričem Dušanom, gostilničarjem v Hrastinju št. 15, naslednjo trošarinsko pogodbo za leto 1933.

1. G. Zorič Dušan se zavezuje plačati hrastinjski občini na občinskih trošarinah za koledarsko leto 1933 dogovorjeni pavšal v znesku Din 1200.— v besedah dinarjev tisoč dvesto.

2. G. Zorič Dušan jamči solidarno z vsemi gostilničarji in trgovci hrastinjske občine, za katere se je občinska trošarina pavšalirala, da prejme občina na trošarinah proračunjeni znesek Din 26.000.— v celoti in se zavezuje, v slučaju, da bi vplačana pavšalirana trošarina ne dosegla Din 26.000, doplačati razliko v odstotkih na podlagi pavšalnih zneskov, čim jo občina ugotovi.

3. Dogovorjeni pavšal v znesku Din 1200.— se zavezuje plačevati g. Zorič Dušan v dvanajstih enakih mesečnih obrokih po Din 100.—.

4. Mesečni obroki dospejo v plačilo dne 15. vsakega meseca.

5. Pri podpisu pogodbe plača g. Zorič Dušan poleg mesečnega obroka še varščino v višini enomesečnega obroka, to je Din 100.— za morebitni primanjkljaj v smislu točke 2. te pogodbe.

6. Ako g. Zorič Dušan ne bi plačeval redno dospelih obrokov, zapade varščina občini.

7. Varščino vrne občina g. Zoriču Dušan, čim ugotovi, da je prejela na vplačanih trošarinah proračunjeni znesek Din 26.000.—. Ako bi varščina ne zadostovala za kritje morebiti nastale razlike, doplača g. Zorič Dušan razliko v 8 dneh po prejemu plačilnega naloga.

8. Ako bi prejela občina na trošarinah več kakor Din 26.000.—, je presežek lasti občine.

9. Zneski, ki jih je g. Zorič Dušan dosedaj že plačal kot občinsko trošarino za leto 1933, se mu vračunajo v dobro na račun dogovorjenega pavšala.

Tako pogodbo podpiše gostilničar zase, za občino pa predsednik in dva občinska odbornika. — Pogodba naj se sestavi v treh enakih izvodih, ki naj se predložijo kraljevski banski upravi v odobritev. Razume se, da se more navedeni vzorec pogodbe spremeniti, kakor pač zahtevajo razmere oziroma pogodbo sklepajoče stranke.

Vprašanje: V našo občino dovažajo vsako leto tuji čebelarji svoje čebele na ajdovo pašo. Občina bi rada to izrabila za okrepitev svojih financ in uvedla na vsak uvožen panj posebno občinsko davščino. Ali je to mogoče?

Odgovor: Ne! Veljavni predpisi ne dovoljujejo občinam, da bi mogle uvajati posebno davščino na tuje čebelne panje, ki se pripeljejo tja na ajdovo pašo. Tudi naredba kraljevske banske uprave z dne 27. julija 1933, »Službeni list« št. 401/62 iz leta 1933, o prevažanju čebel na ajdovo pašo nima nikakih določil, ki bi dovoljevale obdavčenje na pašo pripeljanih panjev.

Vprašanje: Naša občina pobira občinsko trošarino po Din 100.— od 100 l vina, po Din 5.— pa od vsake hektolitrske stopnje alkohola (100 l) pa žganja, ruma, konjaka in likerjev. Prosimo pojasnila, zakaj ta razlika in kako se izračunava ena in druga trošarina.

Odgovor: Izračunavanje trošarine na vino je enostavno. Za vsak liter plača gostilničar Din 1.— občinske trošarine, za hektoliter (100 l) pa Din 100.—. Izračunavanje trošarine na špirit, žganje, rum, konjak in likerje pa se vrši na sledeči način: Običajno se računa, da ima špirit 90, žganje 40, liker 20 hektolitrskih stopinj alkohola. Če zatrošarini trgovec n. pr. 100 l špirita, plača občinske trošarine (5 × 90 =) Din 450.—, za 100 l žganja (5 × 40 =) Din 200.—, za 100 l likerja (5 × 20 =) Din 100.—. Na 1 l špirita pride torej v tem slučaju Din 4'50, na 1 l žganja Din 2'—, na 1 l likerja Din 1'— občinske trošarine. Iz tega primera Vam bo jasno, kako se izračunava trošarina na žgane opojne pijače.

Vprašanje: Ali je smatrati zakonsko ženo, ki je državna uradnica, za članico občine, kjer je član njen mož, ali pa za članico občine, kjer je sedež urada, ki mu je pridružena?

Odgovor: Po § 16. novega občinskega zakona dobi žena možovo članstvo. Dokler obstoja zakonska vez, si žena ne more samostojno pridobivati članstva, četudi je državna uradnica, temveč sledi v tem vedno možu. V Vašem slučaju je torej žena — državna uradnica članica one občine, katere član je njen mož.

Vprašanje: Državni uslužbenec ima več otrok, ki niso državni uslužbenci. Ali dobijo po novem zakonu o občinah tudi otroci članstvo v občini, kjer službuje njih oče?

Odgovor: Maloletni zakonski in pozakonjeni otroci sledijo v vsakem slučaju v članstvu očetu, polnoletni pa si pridobivajo članstvo samostojno ne glede na to, kakšen poklic imajo. V Vašem slučaju so postali torej vsi maloletni otroci s 13. junijem 1933 člani občine, v kateri službuje oče — državni namешčence, drugi polnoletni otroci ohranijo očetovo članstvo, dokler si ga ne pridobijo samostojno v drugi občini.

Vprašanje: Ali velja novi zakon o občinah tudi za našo občino, ki je mesto?

Odgovor: Da! Novi zakon o občinah velja za vse občine v naši državi, ne glede na to, ali so mesta, trgi ali selske občine. Ne velja pa le za ona mesta, ki jih navaja § 136. V naši banovini so le štiri mesta in sicer Celje, Ljubljana, Maribor in Ptuj, za katere novi zakon še ne velja. GČ.

Razsodbe upravnega sodišča

I.

Odlök.

Upravno sodišče je z odlokom od 21. avgusta v smislu čl. 24. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih z dne 17. maja 1922, Službene Novine štev. 111, takoj v nejavni seji, ne da bi pozvalo stranke, zavrnilo dne 16. februarja 1929 vloženo tožbo Društva hišnih posestnikov v Ptuj zoper odločbo oblasne samouprave mariborske oblasti od 8. januarja 1929, štev. V C 21.577/28 glede občinske doklade na hišni najeminski davek.

Razlogi.

V smislu določbe čl. 15 omenjenega zakona ima upravno sodišče razsojati o administrativnih sporih. Administrativni spor pa obstoja samo, ako je akt upravnega oblastva kršil pravico, ali v zakonu osnovani neposredni osebni interes tožitelja. Ali tak interes v danem primeru obstoji, to presoja upravno sodišče.

Občinski svet mestne občine ptujske je v svoji seji od 27. novembra 1928 povodom sklepanja o proračunu sklenil 100odstočno doklado na hišno najeminski davek ter najeminski vinar, kanalsko pristojbino in vodarino v skupnem iznosu 21% od čiste najemnine. Proti takemu sklepu je vložilo društvo hišnih posestnikov v Ptuj v pritožnem roku na oblasni odbor mariborske oblasti vlogo, v kateri je prosilo za znižanje z omenjenim sklepom uvedenih davščine. Oblasni odbor je z odlokom od 8. januarja 1929, štev. V C 21.577/28 odobril proračun mestne občine Ptuj za leto 1929 in obenem zavrnil vlogo društva hišnih posestnikov kot neosnovano, nakar je društvo hišnih posestnikov v Ptuj vložilo zoper to zavrnitev tožbo na upravno sodišče.

Sklep mestne občine ptujske glede omenjenih davščin ni naložil društvu hišnih posestnikov v Ptuj nikakih plačilnih dolžnosti, niti mu ni odvzel ali omejil kake osebne pravice, temveč plačilne dolžnosti tega sklepa zadenejo samo posamezne davčne zavezance. Res da so le ti člani omenjenega društva in da je to društvo morda po svojih pravilih upravičeno zastopati interese svojih članov, vendar se taka statutarna upravičenost, ki si jo društvo samo določi v svojih pravilih, ne bi mogla smatrati kot pooblastilo, dano društvu, da v zadevah, ki se tičejo individualnih interesov njegovih članov, te člane pred oblastvi zastopa in v njih imenu vlaga ugovore in pritožbe. Brez takega pooblastila, zgolj na podlagi lastne pravice, pa razen v izjemnih, posebej določenih primerih, ne more nihče nastopati kot čuvar pravic drugih oseb. Določbe § 52., 58. in 59. občinskega štatuta za mesto Ptuj z dne 4. oktobra 1887 šljaj. deželni zakonik št. 45 glede postopka za odobritev občinskega proračuna in dovolitev pobiranja občinskih doklad in davščin, ne priznavajo društvu vobče in torej tudi ne društvu hišnih posestnikov v Ptuj nikake pravice prizadele

stranke v stvarih občinskega proračuna in občinskih doklad, odnosno drugih davščin in forej tudi ne pravice do pritožbe zoper take sklepe.

Ker forej društvu hišnih posestnikov s sklepom občinskega odbora o dokladah in omenjenih davščinah ni bila kršena nikaka pravica ali z zakonom zaščiteni interes, se mora smatrati njegovo vlogo na oblasni odbor mariborske oblasti zgolj kot prošnjo. Pač sme upravno oblastvo povodom odobravanja občinskih doklad in davščin upoštevati tudi take vloge, ki niso ali ne morejo biti pritožbe. Če jih upošteva ali ne, to je stvar svobodnega prevdarka dotičnega oblastva in se vlagatelju z neupoštevanjem njegove vloge nikakor ne more kršiti neka pravica ali v zakonu osnovani neposredni osebni interes.

Iz navedenega izhaja, da niso dani pogoji za upravnosodno tožbo in je moralo upravno sodišče v smislu čl. 24. t. 4. v zvezi s čl. 18. zakona o upravnih sodiščih tožbo zavrniti zaradi nedopustnosti kratkomalo z odlokom, ne da bi pozvalo stranke.

II.

Upravno sodišče je pod A 22/29—5 z dne 1. oktobra 1929 na tožbo Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani, zoper odločbo komisarja oblastne samouprave ljubljanske oblasti od 5. februarja 1929, št. 1381, glede proračuna za leto 1929 v občini Dobrunje, brez javnega naroka, katerega sta se stranki odrekli, na podstavi pribavljenih upravnih spisov v nejavni seji razsodilo tako-le:

Tožbi se ugodi in osporavani upravni akt razveljavi, kolikor je toženo upravno oblastvo občini dovolilo prenos prebitka iz leta 1928 na račun še potrebnih skladov, v ostalem se pa tožba zavrne zaradi neosnovanosti.

Razlogi.

Zoper občinski proračun za leto 1929, ki ga je županstvo občine Dobrunje sestavilo in dne 8. novembra 1928 razgrnilo na vpogled, so Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani, uveljavile po § 66., odst. 4., obč. reda za Kranjsko svoje pomisleke, ker niso bile priložene tudi one priloge, ki jih je predpisal oblasni odbor, dalje ker niso izkazani prebitki oziroma primanjkljaj iz tekočega leta in razni občinski fond, končno, ker ni bilo nikakega predloga za kritje občinskega primanjkljaja. Zoper sklep občinskega odbora od 27. novembra 1928, s katerim so se v kritje proračunskega primanjkljaja odredile občinske davščine, se je imenovana delniška družba pravočasno pritožila na oblasni odbor in sicer iz razlogov svojih pomislekov. Oblasni odbor je z odločbo od 5. februarja 1929, št. 1381, pritožbo zavrnil zbog neosnovanosti. Proti tej odločbi, ki se je Združenim papirnicam vročila dne 4. marca 1929, so le-te dne 2. aprila 1929 in forej v odprtem roku vložile tožbo na upravno sodišče. V tožbi na upravno sodišče navaja tožiteljica, da je predhodno upravno postopanje bilo v bistvenih ozirih nedoslatno in da toženo upravno oblastvo v osporovanem upravnem aktu ni pravilno uporabilo zakona, odnosno zakonskih uredb, kajti:

1. občinski proračun in proračun občinskega ubožnega zaklada nista izkazovala ne prebitka, ne primanjkljaja iz zadnjega proračunskega leta, ne glavninskih obresti raznih fondov;

2. oblasni odbor ne bi se smel glede prištevanja morebitnega prebitka k že ustanovljenim fondom sklicevati na odlok velikega župana od 26. februarja 1927, l. br. 707, ne da bi preje ugotovil, ali premise tega odloka še obstajajo, marveč da so se obstoječi različni fond deloma pritegnili v kritje drugih občinskih izdatkov in s tem odtegnili prvotnemu namenu in da je šlo samo za predhodno pritegnitev fondov, da ni bilo za kritje primanjkljajev v rednem proračunu uporabljati višjih doklad;

3. oblasni odbor ne bi smel dovoliti prenos prebitka za preteklo leto na račun še potrebnih fondov po razmerju potrebe, ki jo določi občinski odbor, in to tem manj, ker je oblasni odbor z odlokom od 7. januarja 1928 tožiteljico opozoril, da se bo morebitni prebitek iz proračuna za leto 1928 vpošteval v občinskem proračunu za leto 1929 in je ta odlok postal pravnomočen, ki ga tudi oblasni odbor ne more izpreminjati;

4. oblasni odbor ne bi smel izreči, da se morajo razni fond voditi samo inventarično s predpisanimi obrestni vred, da se pa ne smejo stavljati med dohodke za naslednje leto;

5. proračun ni bil na vpogled razpoložen občanom v listi obliki, v kakoršni je bil priložen oblasnemu odboru v potrditev;

6. razpoloženi proračun ni vseboval nikakega predloga glede kritja primanjkljaja.

Pri presoji tožnih točk je upravno sodišče nastopno preudarjalo:

1. V kolikor zakoni ali zakonite uredbe izrecno ne predvidevajo posebnih fondov, je nedopustno, da bi se del občinske imovine ali občinskih dohodkov odtegnil od občine občinske imovine in uporabil za ustanavljanje ali dotiranje posebnih fondov, namenjenih za kritje izvestnih stroškov. Tak postopek bi nasprotoval zlasti določbam §§ 68. in 73. kranjskega občinskega reda, po katerih se naj vsi stroški v občinske potrebe kolikor mogoče krijejo z dohodki iz občinske blagajne in da se stroški za občinske potrebe, ki niso na ta način kriti, pokrijejo z občinskimi nakladami (davščinami in flako). Le za primer, da občina upravlja kako posebno imovino, ki je namenjena za kritje izvestnih stroškov, bi občina morala na jedni strani dolične, čeprav občinske potrebe kriti naprej iz te posebne imovine in šele višje stroške kriti iz občinske imovine in občin občinskih dohodkov, na drugi strani pa bi se dolična posebna imovina (fond) ne smela uporabljati v druge namene (glej § 69. kranjskega obč. reda). Ne občinski red, ne drugi specialni zakoni (n. pr. zakoni o ustanavljanju in vzdrževanju osnovnih in drugih šol) pa ne predpisujejo in ne dovoljujejo ustanovitve posebnega občinskega fonda za gradnjo šol, za elektrifikacijo občine, za občinske ubožnice ali za vodne rezervoarje, potrebne ob požarih in za pitje. Tak od občine občinske imovine, odnosno od ubožnega zaklada povsem ločen fond in pobiranje posebnih občinskih davščin v take fonde, bi bili nezakoniti. Iz tega pa še ne izvira, da bi občina ne smela izdatke, ki jo le enkrat zadene (n. pr. za izvestno šolsko gradnjo itd.) porazdeliti na več let, da ne bi preveč trpela. To še ni osnivanje posebnega fonda, marveč zgolj navadna postavka med izdatki za občinske potrebe. Krijejo se taki izdatki le iz občine občinske imovine in občin občinskih dohodkov. Poedini obroki, namenjeni za kritje doličnega enkratnega izdatka, bi se smeli tudi plodonosno naložiti. Dasi ne gre za poseben fond, in se za kritje poedinih obrokov ne smejo uporabljati posebne občinske davščine, nego se imajo ti obroki kriti iz občinskih davščin, namenjenih za kritje vsega občinskega primanjkljaja in gre torej le za vprašanje občega občinskega proračuna in občega zaključnega računa, vendar pa mora vsaj v prilogi k občemu zaključnemu računu biti razvidno, na kakšen način se je dolični obrok uporabil, t. j. ali se je dejanski izplačal za kritje doličnega izdatka ali pa začasno plodonosno naložil in koliko znašajo vsi ti začasno naloženi obroki z obrestmi vred. Brez tega ni možna kontrola, ki jo daje § 66., odst. 4., občinskega reda, poedinim občanom. Če se tak obrok ali del obroka ni uporabil za tisti izdatek, za katerega je bil po izvršenem sklepu občinskega odbora namenjen, nego v druge svrhe, potem mora to biti razvidno iz občinskega zaključnega računa kakor vsako drugo občinsko posojilo in se mora pri sestavi novega občinskega proračuna skrbeti za dopolnjevanje nepravilno porabljenega bodisi za nov obrok, bodisi za spopolnitev v druge namene uporabljenega obroka, če to ni razvidno iz novega proračuna. Upravnemu sodišču se v danem primeru ni treba baviti z vprašanjem, ali gre pri vseh predmetnih imovinskih masah, ki se nepravilno imenujejo fondi, res za tako po zakonu dopustno nabiranje za točno določen enkratni izdatek, ker tožiteljica tega ne osporava. Gre le zato, da se dožene, če so se pri občinskem proračunu pravilno izkazali vsi predvidljivi in dozdnevni dohodki in izdatki in če so se dozdnevni prebitki iz poslednjega računskega leta pravilno vpisali med dohodke in njim odgovarjajoč znesek med izdatke za spopolnitev okrnjenih, prejšnja leta dovoljenih obrokov. Nikakor seveda ni potrebno, da bi moral vsak proračun izkazati prebitke ali primanjkljaj tekočega leta, kadar ni pričakovati, da bo kak prebitek ali primanjkljaj, gotovo pa bi se pozneje morda vendar doseženi prebitke ne smel uporabljati za kritje okrnjenih obrokov, če to ni v proračunu predvideno. Vendar takega ugovora o drugačni uporabi prebitka ni mogoče uveljavljati v postopku o proračunu, nego v postopanju o zaključnem računu. Na proračun se nanaša le dovolitev oblastnega odbora za prenos proračunskega prebitka za leto 1928 na račun še potrebnih skladov po razmerju potrebe ter je županstvo občine Dobrunje v svojem poročilu komisaru oblastne samouprave od 19. aprila 1929, št. 870, izrecno povdarjalo, da ne bo nobenega prebitka, ampak zbog dolga raznim fondom le primanjkljaj. V kolikor je komisar oblastne samouprave dovolil prenos prebitka iz leta 1928 na račun okrnjenih obrokov, ne da

bi se bile postavile take postavke v proračun za leto 1929, pa se je zakon kršil in je moralo upravno sodišče v tem oziru tožbi ugoditi.

2. Vže iz izvajanj pod 1. pa izvira, da ne drži tožba, v kolikor je naperjena zoper izrek oblasne samouprave, da je predmetni »fond« voditi samo inventarčno in da jih ni postavljati med dohodke za naslednja leta. Istotako je tožba neosnovana, v kolikor se nanaša na nepopolnost občanov razpoložnega proračuna, kajti le proračun kot tak se mora po zakonu na upogled razpolagati, nikakor pa ni potrebno, da bi se razpoložile tudi vse one priloge, ki jih je oblasni odbor kot nadzorno oblastvo nad občinami zahteval, odnosno ko spadajo po gornjih izvajanjih k zaključnemu računu, ter da bi se izpopolnila tudi ona poglavja v obrazcu za občinske proračune, glede katerih ni pričakovati dohodkov ali izdatkov, ki spadajo le k zaključnemu računu. Tudi iz § 66. občinskega reda nikakor ne izvira, da bi moral že župan v proračunu dohodkov in izdatkov, ki ga javno razporeži, predlagati tudi način kritja občinskega primanjkljaja po § 73. obč. reda z dokladami, samostojnimi nakladami, drugimi davščinami in tlako za občinske potrebe. Občinskemu odboru v sklepanje predloženi proračun mora vsebovati vse one dohodke, ki jih je z ozirom na obstoječe naprave in obveze pričakovati, in one izdatke, ki jih smatra župan za potrebne. Občinski odbor pa ta proračun pretrse, ga eventualno izpremeni in nato sklepa o kritju primanjkljaja. Občanom s takim postopkom nikakor ni odvzeta možnost, da se pritožujejo glede kritja primanjkljaja, ker se ti odborovi sklepi itak morajo po § 83. obč. reda javno razglasiti in je vsakemu, ki meni, da ga ta sklep prehudu zadene, dopuščena pritožba na nadzorno oblastvo. Ta pravica se tudi v danem primeru ni krutila tožiteljici.

III.

Upravno sodišče je pod št. A 75/25-6 z dne 7. novembra 1925 na tožbo A, posestnika v B št. 6, zoper odločbo sreskega poglavarstva v C z dne 5. avgusta 1925, št. 9654, glede stavbnega dovoljenja v nejavni seji razsodilo tako-le:

Tožbi se ugodi in izpodbijani upravni akt zaradi nedostatnega postopanja razveljavi.

Razlogi.

Na prošnjo D, posestnika v E št. 5, da se mu dovoli postaviti nova drvarnica in nov svinjak, je razpisalo županstvo F razpravo na licu mesta. V posledku te razprave je županstvo z odlokom od 20. decembra 1924, št. 1438, prosilcu dovolilo postavitev drvarnice in svinjaka med drugim pod nastopnimi pogoji:

1. drvarnico je postaviti od vogala hiše pri vaškem potu 6 in pol m;
2. pri drvarnici je na strani, obrnjeni proti hiši A, napraviti požarni zid (zidan) ter streho pokriti z opeko;
3. držati se je strogo stavbnega načrta, kar se vidi tudi iz zapisnika;
4. pri drvarnici je proti strani A napraviti snežobran in
5. staro provizorično napravljeno drvarnico brez stavbnega dovoljenja je takoj odstraniti.

Zoper ta odlok stavbnega oblastva I. stopnje se je sosed A, posestnik v E št. 6, pritožil na sresko poglavarstvo v C, ker sta pogoja, navedena pod točko 1. in 3., nepopolna, saj iz zapisnikov ni razvidno, koliko metrov mora biti drvarnica oddaljena od pritožnikovega zidu in ni razvidno iz načrta, ki je priložen zapisniku, kako visoka bo drvarnica; dalje ker bi županstvo ne smelo izdati zaprosjene dovolitve, saj prosilec ni predložil v § 4. kranjskega stavbnega reda predpisanih načrtov o legi in niveli v dveh izvodih in stavbni načrt ne odgovarja predpisom § 6. kranjskega stavbnega reda; končno, ker bi se drvarnica iz zdravstvenih razlogov smela šele 9 m od vogala hiše postaviti, da se pritožniku ne zasenčijo okna pri shrambi za jedila in pri kuhinji.

Sreski poglavar v C je z rzsodbo od 5. avgusta 1925, št. 9654, pritožbo zavrnil.

Zoper to rzsodbo stavbnega oblastva II. stopnje, ki se je A vročila dne 12. avgusta 1925, je slednji dne 7. septembra 1925 in torej v zakonitem roku vložil tožbo na upravno sodišče.

V tej tožbi navaja tožitelj, da je toženo oblastvo v svojem izpodbijanem upravnem aktu zakon nepravilno uporabilo in da je predhodno upravno postopanje nedostatno, kajti

1. odloka I. in II. stopnje stavbnega oblastva kršita stavbni red, ki določa

v §§ 57., 58., 66. in 72 (k § 57.), da morajo biti gospodarska poslopja postavljena za stanovanjskimi poslopiji in od teh oddaljena najmanj 10 m, dalje, da se morajo naprave, ki so posebno ognja nevarne, napravljati zunaj vasi in da se sme odstopiti od teh načel le, ako krajevne prilike ne dopuščajo stavbe po odredbah §§ 57. in 66. Ker ima D za postavitev drvarnice drugje dovolj prostora, tako da bi bila drvarnica najmanj 6 metrov oddaljena od njegove in sosednje hiše, iz tega razloga bi se prosilec ne smela dovoliti postavitev drvarnice med njegovo in tožnikovo hišo, ki sta druga od druge oddaljeni le 6 do 7 metrov.

2. Sresko načelstvo bi ne smelo postopali brez ponovnega ogleda in brez pritegnitve izvedencev, ker sicer ni možna izčrpna presoja predmetnega spora.

V danem primeru ni zadržkov v smislu čl. 24. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih in torej ni bilo nikakršnega povoda, da bi se tožba kar kratekmalom zavrnila z odlokom kot nedopustna.

Pri presoji tožnih točk je upravno sodišče nastopno preudarjalo:

§ 58. kranjskega stavbnega reda določa, da se morejo sušilnice za lan, konoplje in za sadje, potem apnenice in opekarnice kakor tudi druge take naprave, ki so posebno ognja nevarne, napravljati zunaj vasi. Povsem jasno je, da je šteti drvarnice med gospodarska poslopja, omenjena v §§ 56. ali 57. tega zakona, nikakor pa ne med peči, ki jih ima v mislih § 58. in se torej v predmetni stvari na ta paragraf v naprej ni več ozirati. Tudi od tožitelja omenjenega § 66. stavbnega reda ni upoštevali, ker se nanaša le na stanovanjska poslopja in se le-ta ne smejo dovoliti, koder so utemeljeni pomisleki zaradi samotne lege ali iz ognjavarstvenih in zdravstvenih ali iz drugih javnih ozirov. Preostajata torej le še §§ 57. in 72., točka 12., ki naj bi kršila izpodbijano razsodbo sreskega poglavarstva. Po § 57., odst. 1., stavbnega reda se imajo gospodarska poslopja postavljati zadaj za stanovanjem in morajo biti od teh in od sosednjih poslopij ločena po midsredju, ki mora prosto ostati in meriti najmanj 10 m, a kjer bi to ne bilo mogoče, se morajo ločiti od sosednjih poslopij in tudi med seboj po požarnem zidu. Po § 72. pa sme pri stavbah v vaseh stavbno oblasstvo vendarle dovoliti olajšave, če ne gre za stavbe v javne namene ali če namen stavbe ali okoliša ne potrebuje posebne stavbne trdnosti in ognjavnosti in sicer v smislu ločke 12. tega paragrafa se smejo gospodarska poslopja postaviti tudi v selu in ako krajne prilike ne pripuste jih 6 m daleč od stanovanjskega poslopja ali od sosednjih poslopij postaviti, kar tudi tukaj za pravilo velja, se smejo postaviti stikoma s stanovanjskimi poslopiji, toda se morajo v tem primeru ločiti po trdnem zidu, ki štrli najmanj 24 cm čez strešni rob.

Iz zapisnika županstva občine Sodražica sledi a) da je nameraval D postaviti novo, 6 m dolgo in 2 m 80 cm široko drvarnico tik ob hišni meji sosedu A in v razdalji 5:80 m od vaškega poša, b) da pa je A temu ugovarjal in pritrdil nameravani stavbi le pod pogojem, da se zgradi drvarnica naprej od okna njegove šrambe v isti daljavi in v isti dolžini šestih metrov proti njegovemu hlevu, in c) da je k ogledu na licu mesta pritegnjeni izvedenec izjavil, da naj bi D po želji A pomaknil drvarnico naprej od poša približno za en in pol metra, kjer bi se s tem svetloba oknu odprla, oziroma tako daleč, da bi stala drvarnica tik okna šrambe.

Tožitelj je že v svoji pritožbi na sresko poglavarstvo ugovarjal, da bi se drvarnica postavila od vogala hiše pri vaškem robu (pravilno pač »pošu«) 6 in pol metra in v tožbi na upravno sodišče se protivi postaviti drvarnico med svojo in D hišo, ki sta oddaljena druga od druge le 6 do 7 metrov.

Ne iz zapisnika, ne iz priloženih načrtov se ne da nedvomljivo dognati položaj dovoljene zgradbe napram sosednjim hišam in zlasti tudi napram tožiteljevi hiši, tožiteljevi šrambi in tožiteljevemu hlevu. Vsled tega upravno sodišče za sedaj tudi ni moglo presojati, ali je sresko poglavarstvo res kršilo predpise § 57. in 72. točka 12. stavbnega reda in je-li treba bilo ugotoviti, ali res krajevne prilike ne dopuščajo, da bi se dovolitev držala načel, izraženih v §§ 57. in 72., točka 12., kranjskega stavbnega reda.

Izpodbijana razsodba sreskega poglavarstva se je torej morala zaradi nedostatnega postopanja razveljaviti ter bode moralo sresko poglavarstvo po izpopolnitvi stanja stvari z dodatnimi situacijskimi načrti in po potrebi tudi s poizvedbamaj o krajevnih prilikah po § 72., točka 12., stavbnega reda o pritožbi A na novo razsoditi.